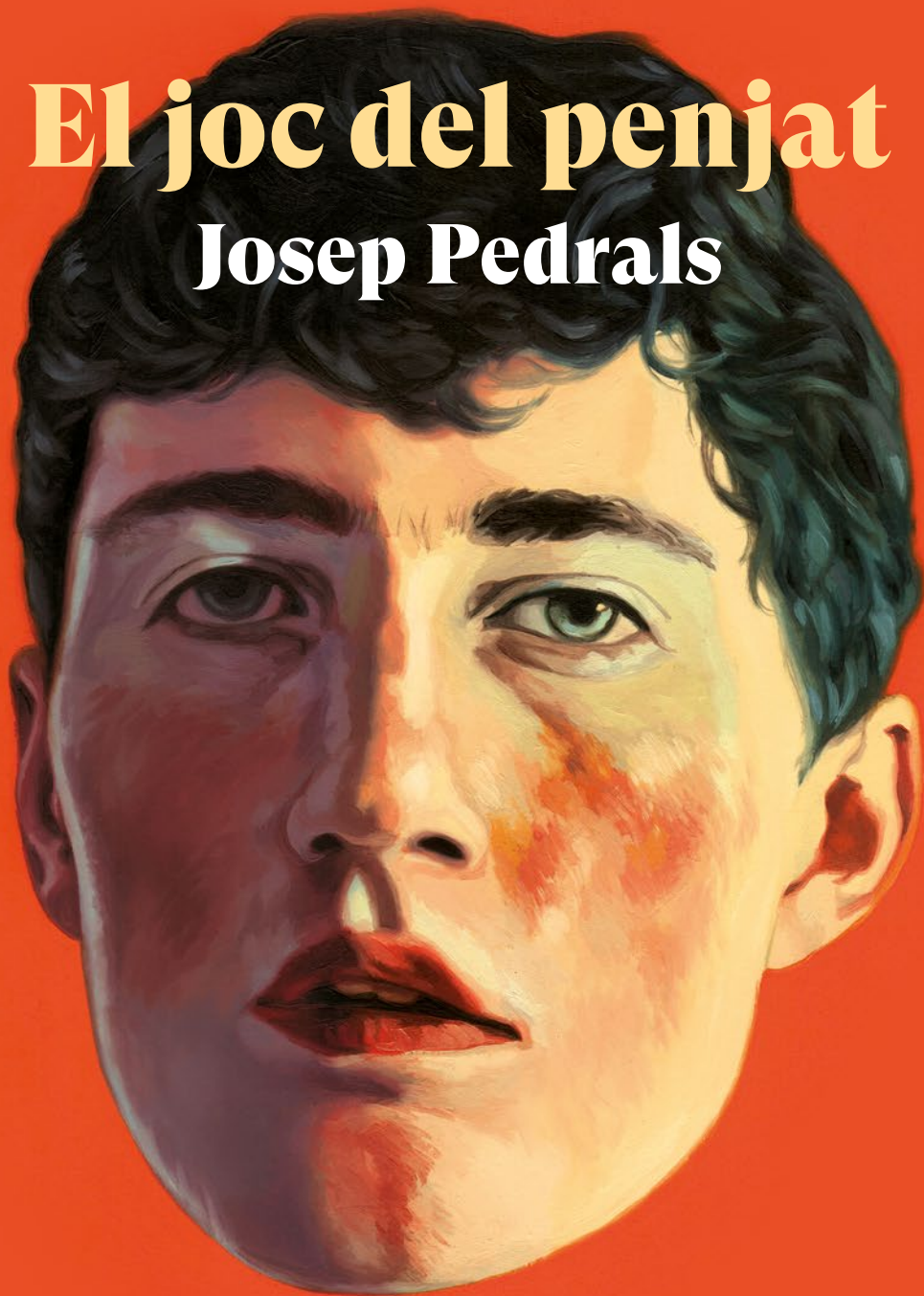

El joc del penjat

Josep Pedrals

Il·lustracions de David de las Heras

Anava cap a casa de l'Oriol
i, com el qui no vol,
va treure el nas pels bancs que hi ha a la plaça,
on, ocupats a batre la pinassa,
l'Arnau, la Candi, el Cebes i un amic
-xiclet i abric,
les mans a les butxaques-
semblava que tocaven les matraques
d'un xerra que te xerra estimulant.
S'hi va parar al davant,
va preguntar: -Què passa?
I els quatre de la plaça,

feliços de cridar-ho als quatre vents,
van explicar-li els esdeveniments:

–Per ben poquet, no has vist una tragèdia!

–Resulta que el Pinyol ha fet plorar l’Eugènia.

–Ja hi torna, l’antipàtic del Pinyol!

–va dir, tot conformant-se a un protocol
que feia de l’abús cosa ordinària,
i es va rascar la mica d’urticària
d’aquella crueltat banal
que no sabia si li feia mal.

I va pensar: «Per què m’afecta,
si no l’he ni viscut, aquesta anècdota?
Tinc ganes de combatre l’acte injust?
De compensar la víctima amb l’insult?
De castigar el Pinyol?». Farcit de ràbia,
absort i encaparrat, va acomiadar-se.

«Per què no hi soc», seguia meditant,
«quan hi ha algun incident interessant?»

Això de perdre’s sempre l’agitació emotiva
frustrava qualsevol expectativa.
Calia assenyalar un procediment

per si en un proper cop hi fos present:
primer hauria d'atendre bé l'Eugènia,
després, intimidar la prepotència
d'aquell abusador
i, finalment, estrènyer la tendror
del cosset d'ella,
guanyar la gratitud de la donzella.

(La fúria es dissipava en el desig.)

Treure l'odiós del mig
semblava que impliqués només millores.
Calia fer-lo fora.

Un cop a ca l'Oriol i amb els amics,
va dir que ja tenien mitjans per resistir:
–Derrotem el Pinyol usant les seves armes!
I tots van aplaudir-ho amb entusiasme.

Quan el Pinyol s'alcés desafiant
–i ho feia a cada instant–,
el deixarien sol i en evidència
mostrant-li indiferència:
–Passem d'ell a la cara, tu! Ni cas!

–Ja n'aprendràs,
cabró de merda!

–deien com si es trobessin en presència
del pèrfid escarnit.

–No fa pudor el cos mort de l'enemic!
–cridava en Luigi com si fos un boig.

I, plens de goig,
es van sentir tan bèsties i tan lliures
que els va agafar un immens atac de riure.

Quan anaven plegats,
l'Oriol, en Luigi i Ell eren uns cracs.
El primer curs a l'institut, l'armaven
fins que el merder fregava
els límits d'aquells mestres més soferts.

Encara que semblessin inexperts
i alguns potser els veiessin com uns nyicris,
van demostrar inventiva i determini:
picats pels que els tractaven de covards,
s'ho van cobrar espantant-los amb petards;
i quan un professor de pensa escassa
els va deixar tancats a dins la classe,
van desmuntar els batents

de les portes de quinze despatxos de docents
tot separant frontisses.

Venjança sense crits ni correduesses.

Esporàdicament,
tenien rampellades prepotents,
temptats pels dots de l'autosuficiència,
però tocaven molt de peus a terra.

Buscaven, obstinats, la Veritat,
amb una V majúscula rotunda i terminant,
però fugint de dogmes i doctrines,
molt més pendents d'antulls
que no de normatives.

–Perquè el que detestem –crijà l'Oriol–
són totes les mesures de control!

A cops, els encantaven universos
on eren immorals i un xic perversos:
uns sàdics fets de tendra ineptitud
amb pressa pel tabú;
i a cops se'ls emportava una energia
d'esvalotar-se amb gran bellugadissa
i eren el goig festiu
d'un fer-se pessigolles infantil.

Com que ara l'institut se'ls acabava,
volien rematar l'anomenada
amb l'obra culminant:
un acte que fixés
un després
i un abans.

Els incitava l'aura clandestina
de la cosa prohibida:
si el món els induïa a fer el rebec,
ells hi entraven amb l'àvid instint de l'estrateg,
determinant-hi riscos, còmplices i adversaris,
i, havent-ne fet un pràctic inventari,
sols feien conjectures de triomf.

Irresistibles forces interiors
feien que tota feta de la vida
semblés una tirada d'alguna gran partida.

I com pensaven tàctiques de joc?

Just en aquell moment i en aquell lloc,
es va donar un exemple llis i fàcil
per explicar el seu *modus operandi*,
perquè duïen un temps encaparrats
amb el Joc del Penjat

i van forjar una astúcia meritòria
que els havia de dur tothora a la victòria.
Van esbossar, primer,
la descripció del joc, per fer-ho bé.

–Quin és el seu objecte?

–Endevinar les lletres
que formen una frase o bé un sol mot.

–Partint d'un motllo buit, el jugador,
lletra per lletra, prova de resoldre
l'enigma, però cal que tingui en compte
que cada lletra errada serà part
del dibuix de la forca d'un penjat
i que en quedar completa la figura,
irreparablement, haurà perdut la cursa.

–D'acord. Però quants cops
podrà dir lletres que no van enlloc?

–Segons les ordenances acordades,
només podrà cometre deu errades.

–Ho hem decidit
segons un prototip
que ha dibuixat en Luigi.

–Per veure clar el penjat, què cal que tingui?

–Primer els quatre elements de l'aparell:
el terra, la columna, el travesser
i, finalment, la soga.

–Llavors, els sis següents per fer el bon home:
el tors, un braç i l'altre,
la cama, l'altra cama
i el cap torçat.

El joc ja està descrit i precisat.

–Per on comença el mètode per vèncer?

–Un bon atac és la millor defensa:
Dispara les vocals
i ja tindràs un èxit substancial.

–Per lògica: són nucli de la síl·laba.
Com que només n'hi ha cinc, amb quatre pífiles
encara et quedarien sis peces del dibuix.

–Per si les consonants són un garbuix,
comences ordenant-les per freqüència:
engega amb una S,

segueix, proves amb R i, dit i fet,
hi etzibes N, L i també T.

–Per força n’hauràs dit una que hi sigui.
Tindràs, doncs, com a mínim,
encara un llançament, l’última opció.

–Ja es percebrà algun desllorigador...

Després de fer vint proves d’eficàcia,
donaren per correcta aquella tàctica
i, plens d’orgull, pletòrics, satisfets,
ratificant la hipòtesi a través d’experiments,
brindaren amb les tasses quasi seques
d’un berenar amb cacau, llet i galetes.

Llavors, en un moment tan exultant,
Ell va pensar en la feina al restaurant
i ho va informar a la colla:

–Demà, just a aquesta hora,
ben endavantalat,
tindrè entre mans un munt de plats.

Es va fer un llarg silenci.

–Això no impedirà que pensis
–va assenyalar l’Oriol, mordaç.
I van somriure tots per sota el nas.

I encara que la tarda
havia estat tan grata,
hi va aflorar un estigma gros i obscur,
com d’una tempestat en el futur:
podria combinar les seves dèries
amb la rutina estricta de la feina?

Tornava circulant per la inquietud
de la imminent trompada contra el mur
d’haver de treballar sense saber-ne
i, potser, de ficar-se de peus a la galleda,
no estar a l’altura
i, simulant aplom, pecar de malacura...

...quan el va cridar el Cebes,
tan jove i foguejat per mils de guerres,
que estava sol al banc, mig esperant,
tothora amb el posat d’estar intrigant,
d’estar pendent d’alguna maniobra,
de controlar secrets, saber de sobra,
mig murri i mig trampós,
com conxorzar i ordir conspiracions.

El Cebes el tractava amb simpatia.
Al seu costat, sentia
que era un home de món,
un regatejador segur i airós,
d'encís i bona planta,
inflat d'una actitud fresca de gàngster.

Però, si s'empassava bravates coll endins,
paladejava l'agre dels perills,
la insensibilitat crua i perversa
de la brutalitat i la violència.
Llavors, quedava a pèl i congelat
i no sentia allò que aguanta el cap.

I, tot fent cerimònies d'encaixada,
amb la cordialitat tan afectada
que porta el gest al món del ball tribal,
va entrar en escena l'esca de tot mal,
l'amic del Cebes més indesitjable:
–Està com una cabra
i diuen que ha passat per la presó.

Estar al corrent de la reputació
del Trinxà no tenia gaire mèrit:
el barri estava fart d'aguantar aquell imbècil
que, més que un malfactor ja escarmentat,
semblava que tingués impunitat.

–Adeu! Ja parlarem un altre dia!

Deixà el Cebes i el Trinxa,
la plaça i els merders
i es va deixar portar per l'hàbit dels carrers.

Al lluny, de cop, va veure
la cara de l'Eugènia.
Venia carregada, de comprar.
Allò era l'ocasió per deixar clar
que Ell era el paladí que tota fera amansa,
era el moment d'entrar-li amb confiança
i dir-li que si un cop
sentia, desvalguda, l'alè prudent del llop,
podia confiar en la seva ajuda.
S'hi va acostar i fent com el qui saluda,
va deixar anar:
–M'han dit que avui t'han fet plorar!

I ella, davant del greuge,
va fer com qui ho abreuja:
passà de llarg.
Quan Ell volgué arreglar el començ amarg,
l'Eugènia es va girar donant resposta:
–Per què tothom ho sap? Mecàgon l'hòstia!

Quin mal apropament!
En comptes de quedar com un valent,
semblava un mala llengua
i a sobre amb un desaire dels que trenca
pel mig les il·lusions.

«Per ella, soc només un imprecís *tothom?*»

I, quan va arribar a casa,
malgrat el bon sopar, ja no tenia gana,
i es va tancar a la seva habitació.

Volia fer les coses molt millor
i no pensar els amors com al romanticisme,
ser pràctic en el tracte amb el proïsme...

O no sentir recança ni cap pes
i ser un despreocupat cercador de plaers.

